

the materials of the II All-Ukrainian scientific-practical Internet-conference "Economics of nature management: state, problems, prospects"]. Irpin': UDFSU. S. 160–166 [in Ukrainian].

13. Sahaydak I. S., Chorna T. M., Avramenko N. L. (2018). «Zelenyy taryf» yak mekhanizm stymulyuvannya vidnovlyuvanoyi enerhetyky v Ukrayini. *Efektivna ekonomika* ["Green tariff" as a mechanism to stimulate renewable energy in Ukraine. *Efficient economy*]. № 10 [in Ukrainian].

14. Samborska O., Kolesnik T. (2020). Dynamic of green economy development in Ukraine. *Slovak international scientific journal*. № 43, VOL. 2 P. 46–52.

15. Sotnyk I. M., Matsenko O. M., Popov V. S., Martymianov A. S. (2021) Ensuring the Economic Competitiveness of Small Green Energy Projects. *Mechanism of an Economic Regulation*: 1, pages 28–40.

16. Derevianko B. V. (2009). Shchodo struktury prohramy vykorystannia enerhii z alternatyvnykh dzherel. *Gorod, region, gosudarstvo: ekonomiko-pravovyye problemy: Sb. nauch. tr. NAN Ukrainy*. In-t ekonomiko-pravovyykh issledovaniy. Donetsk: Izd-vo «Veber» (Donetskoye otdeleniye). 2009. S. 70–74 [in Ukrainian].

17. Volokhin V., Diahovchenko I., Derevyanko B. (2017). Electric Energy Accounting and Power Quality in Electric Networks with Photovoltaic Power Stations. *2017 IEEE International Young Scientists Forum on Applied Physics and Engineering (YSF 2017)* (Lviv, Ukraine. October, 17–20, 2017). Lviv. P. 36–39. URL: <http://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8126588/>

18. Derevianko B. V. (2020). Tendentsii rozvytku zakonodavstva Ukrainy pro «zeleni» taryfy na elektrychnu enerhiu. *Pravovi chasopys Donbasu*. № 2 (71). S. 62–71 [in Ukrainian].

19. On Alternative Energy Sources: Law of Ukraine. 20 February 2003. No. 555-IV. *The Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2003. No. 24. Article 155.

20. Derevianko B. V. (2019). Novi vydy hospodarskoi diialnosti yak rezerv rozshyrennia predmeta rehuliuвання hospodarskym zakonodavstvom. *Pravove zabezpechennia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku: stan ta perspektyvy: Materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii, prysviachenoj 35-richchju kafedry hospodarskoho prava Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa* (m. Vinnytsia, 11–12 zhovtnia 2019 r.). Nauk. red. A. H. Bobkova, A. M. Zakharchenko. Vinnytsia: Donetskyy natsionalnyi universytet imeni Vasylia Stusa. S. 80–81 [in Ukrainian].

21. On making changes to the Tax Code of Ukraine regarding the improvement of tax administration, elimination of technical and logical inconsistencies in tax legislation: Law of Ukraine. 16 January 2020. No. 466-IX. *The Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2020. No. 32. Article 227.

22. On the introduction of amendments to Chapter XX "Transitional provisions" of the Tax Code of Ukraine regarding the stimulation of the development of the ecological transport industry in Ukraine: Law of Ukraine. 16 July 2021. No. 1660-IX. *The Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2021. No. 45. Article 364.

Стаття надійшла до редакції: 23.11.2022

УДК 342.95

DOI: 10.36550/2522-9230-2022-13-242-248

Єфремов Артем Олександрович,

кандидат юридичних наук,

начальник Головного управління ДПС у Харківській області

як відокремленого підрозділу Державної податкової служби України

e-mail: besolgigo@gmail.com

orcid.org/0000-0001-7972-0323

ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

У статті визначено, що адаптація адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу передбачає удосконалення змісту чинних правових актів і прийняття нових нормативно-правових актів, які містять та/або втілюють положення та засади податкової політики Європейського Союзу на підставі директив і інших міжнародних документів виданих компетентними органами. В зв'язку з чим наголошено, що приведення національного податкового законодавства до міжнародних норм вимог і стандартів є обґрунтованою тенденцією уряду, одним із актуальних викликів, обумовлених прагнення України стати членом Європейського Союзу.

У статті досліджено шляхи адаптації адміністративного законодавства України до законодавства європейського союзу щодо реалізації державної податкової політики. Внаслідок чого з роблено наступні висновки. Адаптація адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу передбачає удосконалення змісту

чинних правових актів і прийняття нових нормативно-правових актів, які містять та/або втілюють положення та засади податкової політики Європейського Союзу на підставі директив і інших міжнародних документів виданих компетентними органами. Приведення національного податкового законодавства до міжнародних норм вимог і стандартів є обґрунтованою тенденцією уряду, одним із актуальних викликів, обумовлених прагнення України стати членом Європейського Союзу, між тим процеси гармонізації національного та європейського податкового законодавства мали місце і до укладення угоди про асоціацію. Наразі процес адаптації законодавства України здійснюється в мажах низки пріоритетних напрямів, до яких можна віднести: реалізацію Плану дій BEPS та оновлення оподаткування в екологічній сфері.

Ключові слова: державна податкова політика, оподаткування, податкова реформа, Європейський Союз, законодавство, корупція, екоподаток.

Efremov A. THE WAYS TO ADAPT THE ADMINISTRATIVE LEGISLATION OF UKRAINE TO THE LEGISLATION OF THE EUROPEAN UNION ON THE IMPLEMENTATION OF STATE TAX POLICY.

The article states that the adaptation of administrative legislation of Ukraine to the legislation of the European Union involves improving the content of existing legal acts and adopting new regulations that contain and / or implement the provisions and principles of European Union tax policy based on directives and other international documents issued by competent authorities . In this regard, it was stressed that bringing national tax legislation in line with international norms and requirements is a well-founded trend of the government, one of the urgent challenges posed by Ukraine's desire to become a member of the European Union.

The article examines the ways of adapting the administrative legislation of Ukraine to the legislation of the European Union on the implementation of state tax policy. As a result, the following conclusions were drawn. Adaptation of administrative legislation of Ukraine to the legislation of the European Union involves improving the content of existing legal acts and the adoption of new regulations that contain and / or implement the provisions and principles of tax policy of the European Union on the basis of directives and other international documents issued by competent authorities. Bringing national tax legislation into line with international norms and standards is a well-founded trend of the government, one of the current challenges of Ukraine's aspirations to become a member of the European Union. Currently, the process of adapting the legislation of Ukraine is carried out in the form of a number of priority areas, which include: the implementation of the BEPS Action Plan and the renewal of taxation in the environmental sphere.

Key words: state tax policy, taxation, tax reform, European Union, legislation, corruption, eco-tax.

Постановка проблеми. Необхідність реформування значної кількості соціальних і політичних інститутів, економічного сектору, а також інших важливих сфер обумовлена не тільки суспільними очікуваннями, а й становленням України як прогресивної демократичної правової держави європейського зразка. Процедура вступу України до Європейського Союзу є важливим і необхідним процесом, який відрізняється довготривалістю та складністю, адже перед Україною поставлені складні завдання пов'язані з перебудовою не окремих інститутів, а трансформацією всього державного апарату, включаючи управлінський підхід і правову регламентацію діяльності органів державної влади та суспільно значущих процесів. Від так удосконалення правової регламентації та приведення її у відповідність із європейськими стандартами можна вважати одним із основних завдань на шляху євроінтеграції нашої держави. В цьому процесі важливе значення має Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». Головним завданням першого етапу вказаної програми є адаптація національного законодавства в таких сферах як: «митне право; законодавство про компанії; банківське право; бухгалтерський облік компаній; податки, включаючи непрямі» [1]. З зазначеного можна зробити висновок, що гармонізація податкового законодавства є пріоритетним завданням держави в окресленому напрямі ще з 2004 року. Це свідчить про важливість сфери оподаткування не тільки як обов'язкової умови вступу України до Європейського Союзу [2], а і для подальшого розвитку України як держави європейського зразка, оскільки якісне податкове законодавство є запорукою підвищення ефективності системи оподаткування, сприяє формуванню та становленню податкової дисципліни, збільшення рівня надходження податків до Державного та місцевих бюджетів, котрі в подальшому можуть бути використані для покращення матеріальних баз інших сфер: економічної, соціальної, правоохоронної тощо.

В даному випадку важливо побудувати таку систему оподаткування, де буде мінімізований дисбаланс між державними та громадськими інтересами, в протилежному випадку останні виправдано будуть вважати оподаткування «зайвим тягарем», що призведе до суспільного незадоволення та протестів, як наприклад у 2010 році, коли громадянами було організовано так званий «податковий майдан». У той період «організатори протестів звернулися за підтримкою до Європейського Союзу. Втім, їм не вдалося аргументовано пов'язати проблеми податкового законодавства України зі стандартами ЄС, що Україна мала б імплементувати як країна, що здійснює переговори щодо зони вільної торгівлі з ЄС і загалом прагне стати членом ЄС» [3 с. 51-52].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Підґрунтям для здійснення даного дослідження, переважно є міжнародні документи (угоди, договори, стандарти тощо). Разом із тим, у його основу покладені положення та висновки вчених-юристів щодо: загальних теоретичних питань адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів (І. О. Беззуб, К. В. Бондаревська, В. А. Валігура, В. О. Гришкін, А. В. Єрмолаєв, А.І. Крисоватий, Н. В. Мельник, Б. О. Парахонський, В. Є. Подакова, О.О.Резнікова, О. Ю. Сидорович, Г. М. Яворська), а також конкретних пропозицій про удосконалення

окремих видів оподаткування (Н.І.Атаманчук, Ю. С. Бужак, О. В. Іванова, Л. М. Касьяненко, В. М. Кміть, А. С. Полторак).

Мета статті обумовлюється необхідністю адаптації національного податкового законодавства до законодавства Європейського Союзу, внаслідок прагнення України до євроінтеграції, та полягає в окресленні конкретних шляхів процесу адаптації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якісно новий етап адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу щодо реалізації державної податкової політики пов'язується з підписанням Угоди про асоціацію із Європейським Союзом, відповідно до якої наша держава взяла на себе обов'язок привести власне законодавства у відповідність до законів і інших правових актів названого економіко-політичного союзу. В змісті вказаної угоди знаходимо положення, які безпосередньо стосуються сфери оподаткування. Так, наприклад, в Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми Державами-членами, з іншої сторони наголошено на необхідності: взаємодопомоги держав у боротьбі зі злочинністю, в тому числі в сфері оподаткування (ст. 22, ст. 352) [4, с. 20, с. 228]; «співробітництва з метою покращення належного управління у сфері оподаткування з метою подальшого покращення економічних відносин, торгівлі, інвестицій та добросовісної конкуренції» [4, с. 227] (ст. 349); застосування принципу належного управління в цій сфері, який передбачає додержання принципів прозорості, обміну інформацією та запровадженням добросовісної податкової конкуренції (ст. 350); розбудови та модернізації податкової системи України та її суб'єктів (ст. 351). В той же час, наведені положення не можна визнати догматичними, тому що вони скоріше мають рекомендаційний характер із чітко окресленими напрямками удосконалення законодавства. Втім, окрім зазначених напрямів, дана угода не передбачає конкретних заходів, що потребують здійснення адаптації: її зміст «передбачав «м'яке» наближення законодавства України до права ЄС. Це було просто зобов'язання докласти всіх можливих зусиль, або, інакше кажучи, зобов'язання діяти, а не досягати певного результату. Крім того, УПС не містила чітких вимог стосовно ступеня наближення українського законодавства та не визначала конкретних актів права ЄС і строків їх імплементації Україною» [5, с. 10].

Зі свого боку визначення конкретних кроків адаптація адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу щодо реалізації державної податкової політики, обумовлює необхідність уточнення змісту такої категорії як адаптація та гармонізація законодавства, в тому числі законодавства Європейського Союзу. Так, окремі науковці (В.Є.Податкова, К. В. Бондаревська, В.О.Гришкін) під гармонізацією оподаткування в країнах Європейського союзу розуміти «процес адаптації податкових систем різних юрисдикцій до досягнення спільної податкової політики» [6, с. 37]. Такий процес включає не тільки адаптацію податкового законодавства, а є більш широким і потребує, зокрема зміни податкових ставок із метою стабілізації всієї податкової системи.

А. С. Полторак і Ю. С. Бужак узагальнивши зарубіжний досвід реформування податкової системи в частині проведення імпорتنих операцій дійшли висновку, що гармонізація законодавства в окресленій сфері – це «процес цілеспрямованого узгодження сукупності інструментів у сферах тарифного і нетарифного регулювання, завдяки яким держава висуває вимоги до правил оподаткування імпорتنих операцій, приведення їх у відповідність до міжнародних правил, що може проводитись у різних формах (апроксимація, адаптація, транспозиція, імплементація, стандартизація) з метою досягнення взаємоузгодженості податкових систем та їх структур з урахуванням міжнародних договорів, членства країни в міждержавних організаціях або на етапі підготовки до вступу до них» [7, с. 131]. Хоча таке визначення є специфічним, оскільки стосується здійснення імпорتنих операцій, його зміст вичерпно характеризує загальний процес адаптації національного податкового законодавства до міжнародних норм і стандартів у будь-якому напрямі.

А. І. Крисоватий і В. А. Валігура вважають, що гармонізація оподаткування являє собою «узгодження податкових інтересів носія податку, платника податку, держави і міждержавного об'єднання, шляхом справедливого розподілу податкового навантаження, встановлення оптимального рівня оподаткування, міждержавної податкової уніфікації й адаптації податкової системи до умов міждержавного об'єднання» [8, с. 25-26]. Хоча адаптація адміністративного законодавства України не передбачає трансформацію податкової системи, удосконалення змісту нормативно-правових актів, що регулюють її функціонування не можуть не позначитись на функціонуванні сфери оподаткування, в частині її оптимізації. Власне сам процес адаптації повністю виключає зміну елементів системи оподаткування, оскільки передбачає удосконалення приписів правових актів, яка повністю чи частково відтворює європейські стандарти оподаткування з урахуванням зарубіжного досвіду країн Європи та офіційних рекомендацій розроблених компетентними органами.

Таким чином, адаптація адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу щодо реалізації державної податкової політики – це розроблення та внесення змін у чинні нормативно-правові акти в сфері оподаткування, прийняття нових правових актів або визначення напрямів такої діяльності, іншими словами виокремлення галузей в межах окресленої сфери, які потребують оновлення, внаслідок неефективного функціонування, а тому числі через прогалини та колізії в національному податковому законодавстві.

Здебільшого серед науковців поширена практика виокремлення конкретних напрямів адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері оподаткування. Наприклад, В. М. Кміть виокремлює основні напрями вдосконалення сфери акцизного оподаткування, серед яких: «підвищення рівня адаптації законодавства до вимог ЄС; розширення переліку підакцизних товарів, об'єктів та бази оподаткування; посилення екологічної спрямованості акцизного оподаткування; підвищення дії фіскальної і регулятивної функцій акцизу» [9, с. 140].

О. В. Іванова пропонує такі напрями адаптації податкового законодавства України до законодавства Європейського Союзу: «1) зниження податкового навантаження на фізичних осіб; 2) раціональний розподіл податкового навантаження на юридичних осіб; 3) удосконалення механізму адміністрування податків, що унеможливує ухилення від сплати податків і зборів; 4) запобігання корупційним проявам у сфері оподаткування; 5) упровадження фіскально-регулятивної моделі податкової політики, стимулювання добровільності сплати податків; 6) адаптація Податкового кодексу України та базових податкових законів України до законодавства ЄС» [10, с. 297].

На думку О. Ю. Сидоровича та Н. В. Мельник, інтеграція України в Європейський Союз як повноправного члена, повинна супроводжуватись реалізацією наступних кроків: впровадження оновленого механізму стягування податків; встановлення різних податкових ставок а групи товарів; ліквідація податкових пільг і зниження ставки податку на додану вартість; створення сприятливого інвестиційного клімату; «скорочення витрат платників на нарахування і сплату податків та держави на їх адміністрування; покращення позицій України у глобальному рейтингу простоти ведення бізнесу за показником «сплата податків»; створення дієвих фіскальних умов для легалізації доходів» [11, с. 946] і так далі.

Автори монографічного дослідження присвяченого європейським проектам в Україні констатують, що гармонізація податкового законодавства переважно здійснюється щодо окремих категорій підакцизних товарів, серед яких: спирт, алкогольні напої та тютюнові вироби [12, с. 36]. Л. М. Касьяненко проаналізувавши вимоги Директиви Ради 92/83/ЄЕС «Про гармонізацію структур акцизних зборів на алкоголь та алкогольні напої» [13] доходять висновку про невідповідність національного законодавства вказану документу, через: «1) різну класифікацію вин для цілей оподаткування; 2) включення до категорії «вино» вин натуральних із доданням спирту та міцних (кріплених), тоді як, згідно з Директивою, й у неігристих, і в ігристих винах спирт, що міститься в кінцевому продукті, має повністю зброжене походження; 3) встановлення міцності вина на рівні від 9% до 20%, тоді як згідно з Директивою 92/83/ЄЕС неігристе вино може бути міцністю від 1,2 до 15% і від 15 до 18% об'єму, а ігристе вино відповідно міцністю до 15%; 4) встановлення різних ставок на вина, що належать до неігристих (виноградні натуральні, а також вермути та інші вина виноградні натуральні з доданням рослинних або ароматизуючих екстрактів) [14, с. 222]. Зважаючи на безумовно слушні та ґрунтовні висновки щодо удосконалення адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу щодо реалізації державної податкової політики, одночасно слід відмітити, що більшість із них стосуються лише окремих напрямів такої діяльності та взагалі не містять конкретні заходи щодо адаптації. Натомість, вважаємо за доцільне зосередити увагу на конкретних проблемах пов'язаних із адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Так, в останні роки все більше уваги з боку міжнародної спільноти приділяється питанням екології, зокрема оподаткуванню в окресленій сфері. На необхідності розбудови системи екологічного податку наголошено в проєкті «Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики» реалізованого в 2020 році за участю Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні, шляхом втілення наступних кроків: «зміни системи оподаткування, з метою приведення системи податків в екологічній сфері до стандартів ЄС, завдяки чому податки виконуватимуть не лише функцію наповнення Держбюджету, але й стануть дієвим інструментом захисту довкілля; розширити перелік природоохоронних заходів, на які можуть використовуватися кошти від екоподатку; заохочення переходу до природо- та ресурсозберігаючих методів господарювання» [15, с. 55].

У 2020 році в одній з аналітичних доповідей було акцентовано увагу на необхідності здійснення ряду заходів у межах Європейського зеленого курсу, зокрема «прийняття низки стратегій (розумної секторальної інтеграції, промислової стратегії, плану дій з кругової економіки, реформування будівельної галузі, стратегії розвитку вітрових електростанцій на морях, стратегії щодо хімічних речовин, стратегії з біорізноманіття, лісової стратегії); прийняття «Кліматичного закону» та нових редакцій регламентів і директив у сферах енергетичного оподаткування, транспорту, сільського господарства, відходів» [16, с. 15]. У такому контексті важливо зазначити, що наразі вкрай актуальним стає запровадження системи управління відходами (відповідний Проект Закону про управління відходами від 04.06.2020 № 2207-1-д [17] було прийнято в першому читанні), а також приведення до відповідності з європейською класифікацією відходів аналогічний національний перелік. Наприклад, у Директиві № 91/689/ЄЕС Ради Європейського Співтовариства «Щодо небезпечних відходів» [18] наведено категорії небезпечних речовин, незалежно від їх стану (рідкого, твердого та вигляду осадка), за видами діяльності, в результаті яких вони утворюються. Цей перелік налічує сорок категорій таких об'єктів (речовин), у той час, коли в Державному класифікаторі України «Класифікатор відходів ДК 005-96» (Розділи А.1-А.20) затверджений наказом Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 29.02.1996 № 89 [19] закріплено лише одинадцять

таких об'єктів. Наслідком чого є оподаткування обмеженої кількості відходів. У свою чергу, створення системи управління відходами дозволить не тільки удосконалити процес їх ліквідації, зменшити негативний вплив на навколишнє природне середовище, а і оптимізувати витрати держави в названій сфері, що в поєднанні з розширенням бази екологічного податку дозволить акумулювати значну частину коштів у Державному бюджеті України.

Висновки. Підсумовуючи все наведене вище можемо зробити наступні висновки:

1. Адаптація адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу передбачає удосконалення змісту чинних правових актів і прийняття нових нормативно-правових актів, які містять та/або втілюють положення та засади податкової політики Європейського Союзу на підставі директив і інших міжнародних документів виданих компетентними органами.

2. Зміна змісту нормативно-правових актів не можна вважати удосконаленням податкової системи України, проте це безпосередньо впливає на функціонування суб'єктів податкової системи та процеси оподаткування, що призводить до їх якісних змін.

3. Приведення національного податкового законодавства до міжнародних норм вимог і стандартів є обґрунтованою тенденцією уряду, одним із актуальних викликів, обумовлених прагнення України стати членом Європейського Союзу, між тим процеси гармонізації національного та європейського податкового законодавства мали місце і до укладення угоди про асоціацію

4. Процес Адаптація адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу передбачає здійснення комплексу правових заходів протягом довготривалого періоду, адже він пов'язаний із зміною нормативно-правової бази в сфері оподаткування, який ускладнюється внаслідок високого рівня корупції в державі та розвитку тіньового сектору економіки України.

5. Наразі процес адаптації законодавства України здійснюється в мажах низки пріоритетних напрямів, до яких можна віднести: реалізацію Плану дій ВЕРС та оновлення оподаткування в екологічній сфері.

6. Під час адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу необхідно приділити увагу не тільки кількісним показникам, тобто орієнтуватися на кількість прийнятих нормативно-правових актів, набагато важливішим питанням є їх якість із точки зору юридичної техніки, адже реально створити прогресивне законодавчу податкову базу за європейськими стандартами можливо лише шляхом прийняття юридично грамотних і ґрунтовних нормативно-правових актів, а не їх кількістю.

Зрозуміло, що адаптації адміністративного законодавства України до законодавства Європейського Союзу недостатньо для формування та реалізації державної податкової політики, адже висока якість законів і підзаконних нормативно-правових актів не може гарантувати їх об'єктивне втілення та суворе додержання відповідних приписів. Натомість, це залежить від суб'єктів, які реалізують такі приписи, тобто суб'єктів реалізації державної податкової політики в Україні. Тому, дослідження напрямів удосконалення адміністративно-правових засад реалізації державної податкової політики в Україні не буде вичерпним без аналізу системи суб'єктів втілення вказаної політики, в частині її оптимізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: закон України від 18.03.2004 № 1629-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 29. Ст. 367.

2. Беззуб І. О. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції / Офіційний веб-сайт Центру досліджень соціальних комунікацій НБУВ. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1209:suchasnij-stand-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=350.

3. Аналітична доповідь експертів, що представляють незалежні аналітичні центри України, за координації інституту євро-атлантичного співробітництва / за заг. ред. О. В. Сушко. 55 с. https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=6ed4cae3-76be-1b45-8ca0-596acd131646&groupId=252038.

4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми Державами-членами, з іншої сторони / Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/upload/document/xH7DR2fiC54kkqbdICL7UBd6BGfEHswNGXAnY18d.pdf>.

5. Рекомендації для українських органів державного управління наближення до права ЄС. 104 с. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/legal_approximation_guidelines_ukr_new.pdf.

6. Подакова В. Є., Бондаревська К. В., Гришкін В. О. Гармонізація системи оподаткування в країнах європейського союзу. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Випуск 33. С. 36-40.

7. Полторак А. С., Бужак Ю. С. Гармонізація законодавства щодо оподаткування імпорту продукції легкої промисловості в Україні. *Науковий Вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. Вип. 9. Ч. 2. С. 128-132.

8. Крисоватий А. І., Валігура В. А. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори: монографія. Тернопіль, 2010. 248 с.

9. Кміть В. М. Проблеми відшкодування ПДВ та роль інформаційних технологій у їх вирішенні. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі*. 2012. № 3. С. 19-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eupmg_2012_3_4.
10. Іванова О. В. Напрями адаптації податкового законодавства України до законодавства ЄС. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/72.pdf.
11. Сидорович О. Ю., Мельник Н. В. Оподаткування доданої вартості в умовах поглиблення і розширення інтеграційних процесів в європейському просторі. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 5 С. 941-946. URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/191.pdf>.
12. Європейський проект та Україна: монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. К.: НІСД, 2012. 192 с.
13. Директива Ради Європейського Співтовариства 92/83/ЄЕС «Про гармонізацію структур акцизних зборів на алкоголь та алкогольні напої» від 19.10.1992 № 92/83/ЄЕС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/994_430.
14. Касьяненко Л. М., Атаманчук Н. І. Гармонізація податкового законодавства України із законодавством Європейського Союзу про акцизне оподаткування. *Вчені записки Таврійського Національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2020. № 3. Т. 31(70). С. 120-124.
15. Проект «Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики». Київ, 2020. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_sektor_eu_ukr.pdf.
16. Аналітичний документ «Європейський зелений курс»: можливості та загрози для України. 2020. 74 с. URL: <https://dixigroup.org/storage/files/2020-05-26/european-green-dealwebfinal.pdf>.
17. Проект Закону про управління відходами від 04.06.2020 № 2207-1-д // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69033.
18. Директива Ради Європейського Співтовариства № 91/689/ЄЕС «Щодо небезпечних відходів» // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_896#Text.
19. Державний класифікатор України. Класифікатор відходів ДК 005-96 (Розділи А.1-А.20): наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 29.02.1996 № 89 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0089217-96#Text>. [in Ukrainian].

REFERENCES:

1. Pro Zahalnodержavnu prohramu adaptatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva Yevropeiskoho Soiuzu. (2004, March 18) [About the National program of adaptation of the legislation of Ukraine to the legislation of the European Union]. zakon Ukrainy 1629-IV. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. № 29. 367. [in Ukrainian].
2. Bezzub, I. O. Suchasnyi stan i perspektyvy ukrainskoi yevrointehratsii. [Current state and prospects of Ukrainian European integration]. Ofitsiyniy veb-sait Tsentru doslidzhen sotsialnykh komunikatsii NBUV. Retrieved from: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1209:suchasnyj-stan-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=35 [in Ukrainian].
3. Cushko, O.V. [ed]. Analychna dopovid ekspertiv, shcho predstavliaiut nezalezni analychni tsenry Ukrainy, za koordynatsii instytutu yevro-atlantychnoho spivrobitnytstva . [Analytical report of experts representing independent think tanks of Ukraine, coordinated by the Institute for Euro-Atlantic Cooperation]. 55 . Retrieved from https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=6ed4cae3-76be-1b45-8ca0-596acd131646&groupId=252038. [in Ukrainian].
4. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym Spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy Derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony . [Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part]. Ofitsiyniy veb-sait Ministerstva vnurishnikh sprav Ukrainy. Retrieved from: <https://mvs.gov.ua/upload/document/xH7DR2fiC54kkqbdICL7UBd6BGfEHswNGXAnYl8d.pdf>. [in Ukrainian].
5. Rekomendatsii dlia ukrainskykh orhaniv derzhavnoho upravlinnia nablyzhennia do prava YeS. [Recommendations for Ukrainian public administration bodies approximation to EU law.]. 104 .Retrieved from: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/legal_approximation_guidelines_ukr_new.pdf. [in Ukrainian].
6. Podakova, V. Ye., & Bondarevska K. V., & Hryshkin V. O. (2018) Harmonizatsiia systemy opodatkuvannia v krainakh yevropeiskoho soiuzu. [Harmonization of the taxation system in the countries of the European Union.] *Prychornomorski ekonomichni studii. Vypusk 33*. 36-40. [in Ukrainian].
7. Poltorak A. S., & Buzhak Yu. S. (2014). Harmonizatsiia zakonodavstva shchodo opodatkuvannia importu produktii lehkoi promyslovosti v Ukraini. [Harmonization of legislation on taxation of imports of light industry products in Ukraine.] *Naukovyi Visnyk Khersonskoho derzhavnoho univestytetu. Seria: Ekonomichni nauky. Vyp. 9. Ch. 2*. 128-132. [in Ukrainian].

8. Krysovatyi, A. I., & Valihura, V. A. (2010) Dominanty harmonizatsii opodatkovannia: natsionalni ta mizhnarodni vektory. [Dominants of tax harmonization: national and international vectors]. monohrafiia. 248. [in Ukrainian].
9. Kmit, V. M. (2012). Problemy vidshkoduvannia PDV ta rol informatsiinykh tekhnolohii u yikh vyrishenni. [Problems of VAT refund and the role of information technology in their solution]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy mashynobudivnoi haluzi*. № 3. 19-35. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eupmg_2012_3_4. [in Ukrainian].
10. Ivanova, O. V. (2019) Napriamy adaptatsii podatkovoho zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva YeS. [Directions of adaptation of the tax legislation of Ukraine to the EU legislation]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. № 5. Retrieved from: http://www.lsej.org.ua/5_2019/72.pdf. [in Ukrainian].
11. Sydorovych, O. Yu., & Melnyk, N. V. (2015) Opodatkovannia dodanoi vartosti v umovakh pohlyblennia i rozshyrennia intehratsiinykh protsesiv v yevropeiskomu prostori. [Value added taxation in the conditions of deepening and expansion of integration processes in the European space]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. Vyp. 5 941-946. URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/191.pdf>. [in Ukrainian].
12. Yermolaiev, A. V., & Parakhonskyi, B. O., Yavorska, H. M., & Reznikova, O. O. [ta in.] (2012) Yevropeiskyi proekt ta Ukraina. [European project and Ukraine]. Monohrafiia. 192. [in Ukrainian].
13. Dyrektyva Rady Yevropeiskoho Spivtovarystva 92/83/IeES «Pro harmonizatsiiu struktur aktsyznykh zboriv na alkohol ta alkoholni napoi» (1992, October 19). [Directive 92/83 / EEC of the Council of the European Communities on the harmonization of the structures of excise duties on alcohol and alcoholic beverages]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/994_430. [in Ukrainian].
14. Kasianenko, L. M., & Atamanchuk, N. I. (2020) Harmonizatsiia podatkovoho zakonodavstva Ukrainy iz zakonodavstvom Yevropeiskoho Soiuzu pro aktsyzne opodatkovannia. [Harmonization of tax legislation of Ukraine with the legislation of the European Union on excise taxation]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho Natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Yurydychni nauky*. № 3. T. 31(70). 120-124. [in Ukrainian].
15. Proekt «Sektoralna intehratsiia Ukrainy do YeS: peredumovy, perspektyvy, vyklyky». (2020). Project "Sectoral integration of Ukraine into the EU: prerequisites, prospects, challenges" Retrieved from: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_sektor_eu_ukr.pdf. [in Ukrainian].
16. Analitychnyi dokument «levropeiskyi zelenyi kurs»: mozhlyvosti ta zahrozy dlia Ukrainy. (2020). [Analytical document "European Green Course": opportunities and threats for Ukraine]. 74. Retrieved from: <https://dixigroup.org/storage/files/2020-05-26/european-green-dealwebfinal.pdf>. [in Ukrainian].
17. Proekt Zakonu pro upravlinnia vidkhodamy. (2020, June 4). [Draft Law on Waste Management]. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69033. [in Ukrainian].
18. Dyrektyva Rady Yevropeiskoho Spivtovarystva № 91/689/IeES «Shchodo nebezpechnykh vidkhodiv». (1991) [Directive of the Council of the European Communities № 91/689 / EEC "On hazardous waste"]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_896#Text. [in Ukrainian].
19. Derzhavnyi klasyfikator Ukrainy. Klasyfikator vidkhodiv DK 005-96 (Rozdily A.1-A.20). (1996, February 29). [State Classifier of Ukraine. Waste classifier DK 005-96 (Sections A.1-A.20)] nakaz Derzhavnoho komitetu Ukainy po standartyzatsii, metolohii ta sertyfikatsii №89. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0089217-96#Text>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 23.11.2022